

Ylioppilastutkinto

Laki ylioppilastutkinnosta 502/2019:

Tutkinnon suorittanut on omaksunut lukion opetus-
suunnitelman mukaiset tiedot ja taidot sekä
saavuttanut tavoitteiden mukaisen riittävän kypsyys

Ylioppilastutkinnon suorittaminen
tuottaa yleisen jatko-opintokelpoisuuden
korkeakouluihin

Tutkinto tulee suoritetuksi, kun kokelas
on suorittanut viisi vaadittavaa yo-koetta
sekä lukiokoulutuksen oppimäärän

Lukiokoulutuksen oppimäärän voi
korvata ammatillisella perustutkinnolla
tai vastaavalla hyväksyttävällä tutkinnolla

YTL:n tiedote abit-s2025

- [Tietoa kokelaalle | Ylioppilastutkintolautakunta](#)

Järjestettävät kokeet

Ylioppilastutkintoa suorittavan kokelaan on
suoritettava vähintään viisi koetta:

**Äidinkieli
ja
kirjallisuus**

Matematiikka

- pitkä
- lyhyt

**Toinen
kotimainen
kieli**

- pitkä
- keskipitkä

**Vieraat
kielet**

- pitkä
- lyhyt

**Reaaliaineiden
kokeet**

Tutkintoon on sisällyttävä
vähintään **ynsi vaativampi koe:**

- **pitkä matematiikka**
- **vieras kieli**
- **toinen kotimainen kieli**

Ensimmäiset viisi koetta ovat
ilmaisia oppivelvollisille.
Ylimääräiset ovat maksullisia ja
jokainen ylimääräinen koe
maksaa 38€.

Osallistuminen

Ilmoittautuminen

Suorittamisaika

Arvostelu

Uusiminen

Digitaaliset kokeet

Heikentävä syy

Sairaus tai vamma

LUKI

Elämäntilanne

Vaikutus arvosteluun

Äkillinen tilanne

Vieraskielisyys

Tutkintomaksut

Vilppi

Täydentäminen

Tietojen
luovuttaminen

Yliopistojen todistusvalinta

Amk ja todistusvalinta

Äidinkieli ja kirjallisuus

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe on aina sisällyttävä tutkintoosi

- suomen kieli
- ruotsin kieli
- saamen kieli
- S2

Jos äidinkielesi ei ole suomi, ruotsi tai saame, voit tehdä suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus-oppimäärään perustuvan kokeen (S2)

Valittavissa olevat kokeet

Äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen lisäksi tutkintoosi on sisällyttävä **neljä koetta** ryhmästä:

- matematiikka
- toinen kotimainen kieli
- vieras kieli
- reaaliaineen koe

- mikäli jätät matematiikan tai toisen kotimaisen kielen kokeen pois, on sinun suoritettava kaksi reaaliaineen koetta tai kaksi vieraan kielen koetta

Useammat kokeet

Reaaliaineiden kokeita voit suorittaa useita.

Vieraan kielen kokeita voit myös suorittaa useassa eri kielessä.

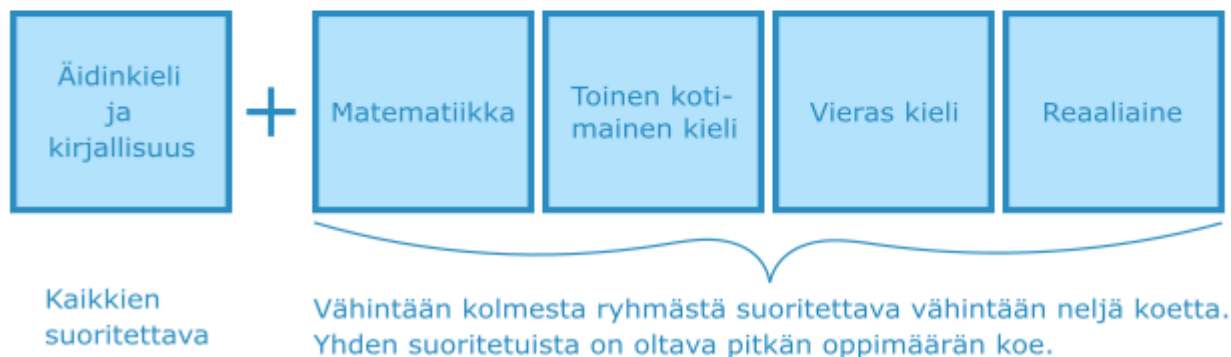
Tutkintoosi voi kuulua vain **yksi koe samassa oppiaineessa**

- esim. pitkä tai lyhyt matematiikka
- esim. englannin A- tai B-tason koe

Uusi tutkintorakenne

Uudessa tutkintorakenteessa ylioppilastutkintoon on sisällytettävä vähintään viiden tutkintoaineen kokeet. Kaikkien kokelaiden on sisällytettävä tutkintoonsa äidinkielen ja kirjallisuuden koe. Lisäksi tutkintoon on sisällytettävä vähintään neljä eri tutkintoaineen koetta vähintään kolmesta seuraavasta ryhmästä: matematiikka, toinen kotimainen kieli, vieras kieli ja reaaliaine. Kokeisiin tulee sisältyä vähintään yksi pitkän oppimäärän koe.

Osallistumisen edellytykset

Lukion oppimäärää suorittava

- ✓ Voit osallistua kokeeseen **opiskeltuasi oppiaineen pakolliset opintojaksot**
- ✓ Jos vieraassa kielessä ei ole pakollisia opintoja, on opintoja oltava 6 op.
- ✓ Erityisestä syystä rehtorin päätöksellä poikkeukset, jos on riittävät edellytykset kokeesta suoriutumiseen
- ✓ Kokelas voi ilmoittautua suorittamaan koetta ennen kuin hän on saavuttanut osallistumisoikeuden, jos on odotettavissa, että hän saavuttaa oikeuden ennen koetta

HUOMIOI!

Koetehtävät perustuvat pakollisiin ja valinnaisiin opintoihin

Ammatillista perustutkintoa suorittava

- ✓ voit osallistua suoritettuasi vähintään 90 opintopistettä vastaavan osaamisen

Kokeisiin ilmoittautuminen

- noudata kokeisiin ilmoittautuessasi lukion antamia ohjeita ja määräaikoja

K25 yo-tulokset ti 13.5.

Syksyn 2025 tutkintoon
ilmoittautuminen:
Pe 16.5.2025

HUOMIOI!

Ilmoittautuminen on sitova

- **TÄYTÄ WILMASSA YO-ilmoittautumislomake (MUISTA TALLENTAA)**
- **LÄHETÄ TÄMÄN JÄLKEEN WILMA-viesti TIINA NIHDILLE (Olen ilmoittautunut syksyn 2025 yo-kirjoituksiin/En osallistu syksyn 2025 yo-kirjoituksiin)**
- **rehtori tarkistaa osallistumisoikeutesi ja sen epäämisestä annetaan perusteltu kirjallinen päätös**

Ilmoittautumisen peruuttaminen ja mitätöinti

- Kokelas voi **kirjallisesti peruuttaa ilmoittautumisensa**, jonka rehtori on hyväksynyt, viimeistään lautakunnan määräämänä ilmoittautumisajan päättymispäivänä 5.6.2025
- **Tutkintoon ilmoittautuminen voidaan mitätöidä sairauden, ulkomailla tapahtuvan opiskelun tai työskentelyn sekä varusmiespalveluksesta aiheutuvan erityisen esteen**
 - Hakemukseen on liitettävä todistus esteestä, esimerkiksi lääkärintodistus, josta sairaus ja työkyvyttömyysaika ilmenevät, todistus ulkomailla opiskelusta tai ulkomailla työskentelystä kokeiden aikana tai todistus siitä, että varusmiehelle ei ole myönnetty lomaa tutkintoon osallistumista varten.

Ilmoittautumisen mitätöinti

- Koetta, johon ilmoittautuminen on mitätöity, ei lasketa kyseisen aineen kokeen suorituskerraksi
- **Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä tutkinnon suorittamiselle säädettyä aikaa**
- Jos kokelaan kaikki ensimmäisen tutkintokerran kokeiden ilmoittautumiset mitätöidään, tutkinnon suorittaminen alkaa vasta kun kokelas ilmoittautuu seuraavan kerran suorittamaan ylioppilastutkinnon kokeita

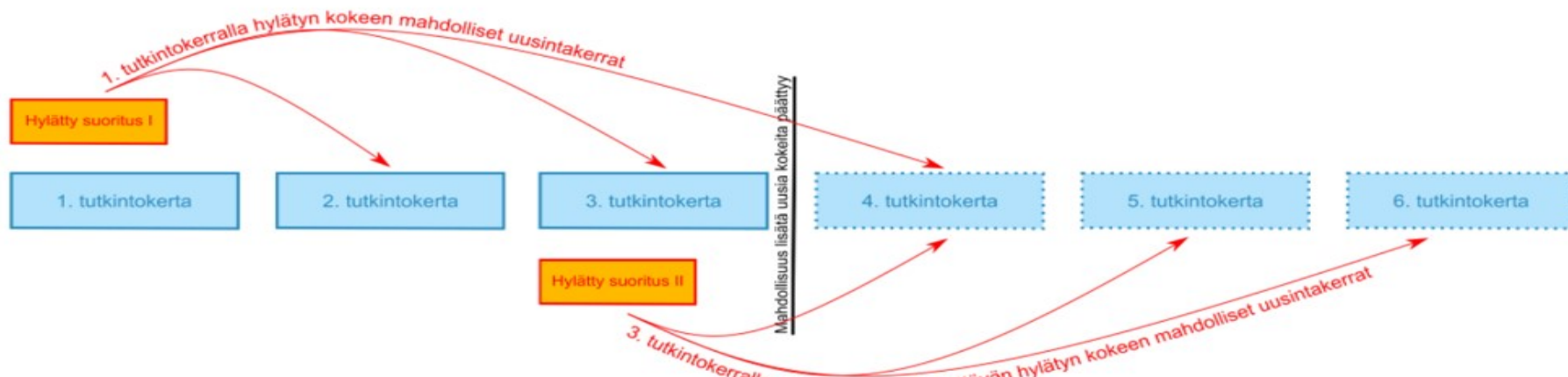
Hylätty arviointi

- koe katsotaan hylätyksi, jos jäät saapumatta koetilaisuuteen tai et jätä koesuoritusta arvosteltavaksi (näissä tapauksissa ei ole mahdollisuutta kompensatioon)
- Äidinkielen ja kirjallisuuden osalta tulee kokelaan osallistua molempiin kokeisiin, jotta voi saada arvosanan ko. aineesta (lukutaidon ja kirjoitustaidon kokeet)

Tutkinnon suorittamisaika

- tutkinnon kokeet järjestetään samanaikaisesti kaksi kertaa vuodessa
- tutkinto tulee suorittaa **enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana**
- hylätyn kokeen voit kuitenkin uusia kolmena välittömästi seuraavana kertana
- poikkeus: sairaus, päätoiminen opiskelu ulkomailla, muu painava syy

- mieti tarkkaan oma yo-suunnitelmasi ja tutkinnon aloitus
- jos teet muutoksia yo-suunnitelmaan, keskustele aina myös siitä opon kanssa**
- jos määräaika kuluu umpeen tai et selviydy kolmannellakaan uusimiskerralla, sinun on suoritettava tutkinto uudelleen

HUOMIO!

Lisää

Tutkinnon keskeyttäminen

- jos kokelas ei ole suorittanut tutkintoa määräajassa, tutkinto katsotaan hylätyksi
 - tutkinnon suorittamisen voi tällöin aloittaa uudelleen
 - uuteen tutkintoon voi sisällyttää hylättyyn tutkintoon sisältyneet hyväksytyt kokeet kolmen vuoden ajan aiemmin suoritettujen kokeiden hyväksymisestä
-
- jos haluat erityisen painavasta syystä aloittaa tutkinnon suorittamisen alusta tutkinnon ollessa vielä kesken, on pyydettävä kirjallinen lupa lautakunnalta (tehdään rehtorin kautta)

Kokeen arvostelu

L Laudatur

E Eximia cum laude
approbatur

M Magna cum
laude approbatur

C Cum laude
approbatur

B Lubenter
approbatur

A Approbatur

I Improbatur

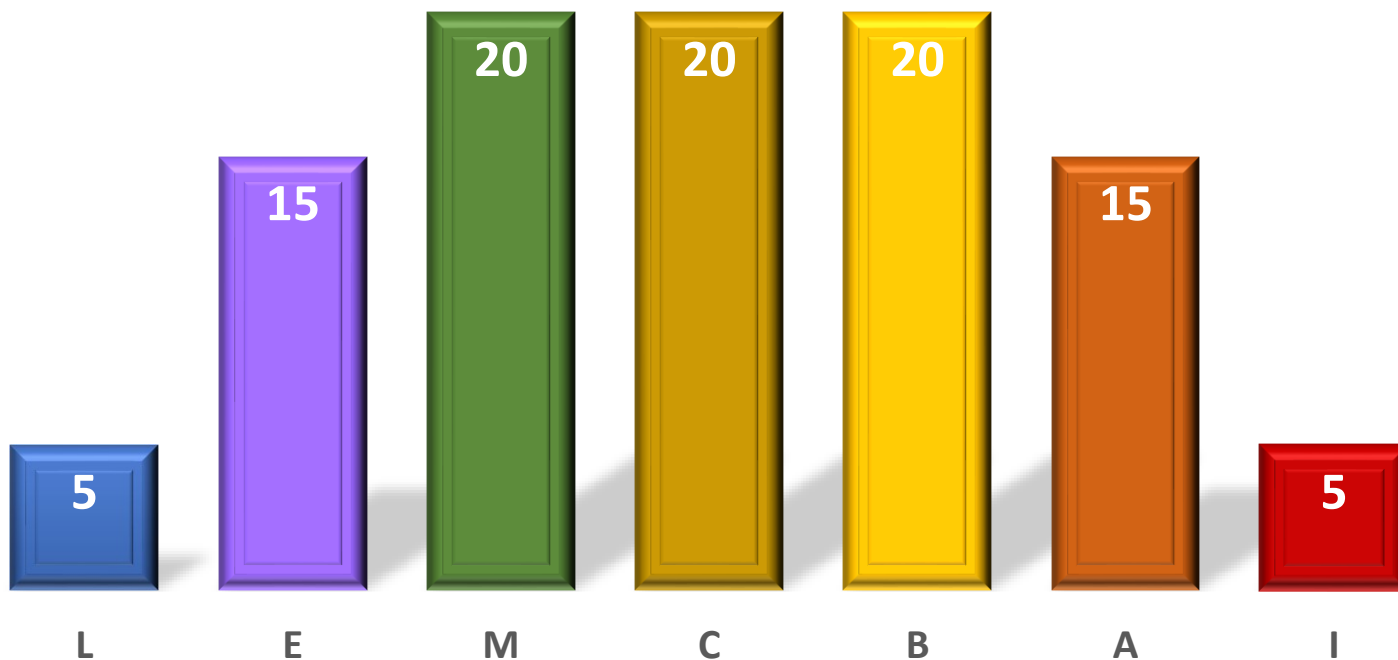
- jokaisesta kokeesta annetaan erillinen arvosana
- koesuorituksen tarkastaa ja arvostelee alustavasti lukion opettaja
- lopullisen arvosanan antaa Ylioppilastutkintolautakunta
- tulosten julkaisemisen yhteydessä lautakunta julkaisee myös lopulliset hyvän vastauksen piirteet, joista ilmenevät perusteet, joiden mukaan arvostelu on suoritettu
- tutkinnon tulokset ja kokelaan arvostellut koesuoritukset annetaan kokelaalle ja alle 18-vuotiaan huoltajalle nähtäväksi lautakunnan ilmoittamassa verkkopalvelussa

Arvosanjakauma

- arvosanojen **pisterajat vaihtelevat** eri kokeissa sekä eri tutkintokerroilla
- pisterajojen määrittelyssä käytetään standardoitujen yhteispisteiden keskiarvoa (SYK-menetelmä)

Prosentteina

Katso
YTL

- I = hylätty
- Voit tulla ylioppilaaksi, vaikka sinulla olisi yhdestä pakollisesta kokeesta arvosana I (jos annat kompensatioluvan)
- Kokelaan saamat kompensatiopisteet lasketaan yhteen, ja 10 kompensatiopistettä kompensoi hylätyn arvosanan.
- Jos kokelas on suorittanut enemmän kuin viisi koetta, hänelle otetaan kompensatiopisteiden laskemisessa huomioon tutkintoon vaadittavista kokeista ne neljä koetta, jotka tuottavat korkeimman kompensatiopistesumman
- Edellyttää kokelaan lupaa kompensatioon (ilmoittautumislomake)
- Tutkinto ei voi kuitenkaan tulla hyväksytyksi, jos koe on hylätty **järjestyksen rikkomisen** tai **vilpillisen menettelyn** vuoksi tai jos kokelas ei ole saapunut kokeeseen tai ei ole jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi

- Jos kokelas on suorittanut tutkintoon vaadittavista viidestä kokeesta yhden kokeen hylätyllä arvosanalla ja neljä hyväksytyllä arvosanalla, hän saa näistä neljästä kokeesta kompensatiopisteitä arvosanojen perusteella seuraavasti:
 - laudatur 7,
 - eximia cum laude approbatur 6,
 - magna cum laude approbatur 5,
 - cum laude approbatur 4,
 - lubenter approbatur 3 ja
 - approbatur 2

Kompensaatio

Taulukko 2. Esimerkkejä kompensaatiosta tutkinnoissa, jotka on aloitettu keväällä 2022 tai sen jälkeen.

Arvosana	Tarvittavat kompensaatiopisteet	Suorittanut neljä muuta tutkintoon vaadittavaa koetta esim.
i	10	i ja AABB i ja AAAC

Voit vaatia lautakunnalta oikaisua, jos epäilet virhettä arvostelussa

- 14 päivän kuluessa saatulasi koesuorituksen nähtäväksi

Perusteltu oikaisuvaatimus tehdään sähköisesti ja on maksullinen

- suorita maksu ja anna vaadittavat yhteystiedot

Mikäli arvosana tai pistemäärä korottuu saat uuden todistuksen ja maksu palautetaan

Lautakunta nimeää vähintään kaksi uutta arvostelijaa

Mikäli arvosana ei muutu, maksua ei palauteta eikä päätökseen saa hakea muutosta valittamalla

selkeä tekninen virhe voidaan korjata rehtorin tai opettajan tarkistuspyynnöllä ilman oikaisumenettelyä

Kuinka oikaisuvaatimus tehdään?

- Oikaisuvaatimus tehdään ensisijaisesti verkkopalvelussa osoitteessa kokelas.ylioppilastutkinto.fi
 - Oikaisuvaatimuksessa pitää kertoa, mitä kokeen tehtävää, tehtäviä tai muuta osaa arvostelusta vaatimus koskee
 - millä tavalla arvostelua tulisi oikaista sekä
 - perustelut, joilla vaadit oikaisua
- **Kuka voi tehdä oikaisuvaatimuksen?**
- Kokelas itse
- Alle 18-vuotiaan kokelaan huoltaja
- Asiamies, jolle kokelas on antanut valtakirjan

- **Milloin oikaisuvaatimuksen voi tehdä?**
 - Oikaisuvaatimuksen voi tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun kokelaalla (ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalla) on ollut tilaisuus saada tieto arvostelun tuloksesta ja nähdä arvosteltu koesuorituksensa.
- Kevään 2025 tutkinnon osalta oikaisuvaatimukset tulee jättää 14.-28.5.2025
- Maksaa 50€
- Voit tehdä oikaisuvaatimuksen vain yhdestä kokeesta samalla hakemuksella. Jos haluat vaatia oikaisua useaan kokeeseen, tulee jokaisesta tehdä erillinen oikaisuvaatimus.

Kokeiden uusiminen

**Hyväksytty
koe**

- saat uusia **niin monta kertaa kuin haluat - ei aikarajaa**
- todistukseen merkitään parempi arvosana, jos uusit kokeen tutkinnon suorittamisen aikana
- ylioppilaana uusitusta kokeesta saat erillisen todistuksen

Hylätty koe

- voi uusia kolme kertaa tutkinnon suorittamisen aikana. Tämä koskee kaikkia kokelaita riippumatta siitä, milloin koe on suoritettu.
- voit vaihtaa pakollisen vaativamman kokeen lyhyemmän oppimäärän kokeeseen edellyttäen, että tutkintoosi sisältyy yksi pitkän oppimäärän koe
- ylioppilaana saat uusia hylätyn kokeen niin monta kertaa kuin haluat

Lukutaidon koe

- kokeessa arvioidaan taitoasi eritellä, tulkita, arvioida ja hyödyntää monimuotoisia tekstejä
- tehtävät liittyvät tekstien merkityksiin, rakenteisiin, ilmaisuun, tematiikkaan, vastaanottoon ja kontekstiin sekä niiden suhteisiin
- kokeessa on kaksi osaa ja sinun on valittava yksi tehtävä kummastakin osasta
- lukutaidon kokeen **maksimipistemäärä on 60 pistettä**

Katso
YTL

Osa I

keskittyy asia- ja mediatekstien analysointiin ja tulkintaan

- valitaan kahdesta tehtävänannosta toinen

Osa II

keskittyy kaunokirjallisten ja muiden fiktiivisten tekstien analysointiin ja tulkintaan

- valitaan kahdesta tehtävänannosta toinen

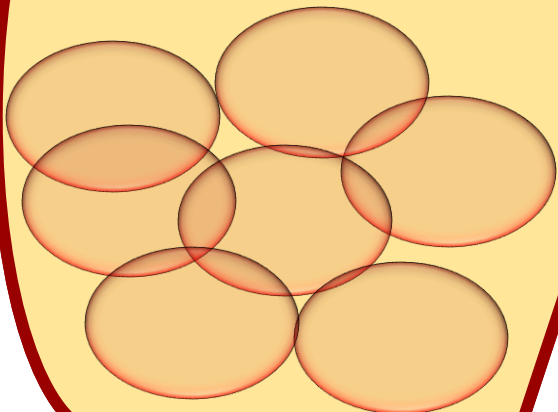

Kirjoitustaidon koe

- tehtävänä on tuottaa pohtiva tai kantaa ottava teksti aineistojen avulla
- kokeessa arvioidaan kirjallista ilmaisukykyäsi sekä taitoasi kielentää ajatuksia ja hallita asiakokonaisuuksia
- kirjoitustaidon kokeen **maksimipistemäärä on 60 pistettä**

Katso
YTL

Kokeessa on laajahko teema ja **5-7 siihen liittyvää aihetta**

- **valitset aiheista yhden**
- valitse aiheeseen ja näkökulmaasi sopivat aineistot
- täsmennät tai rajaat näkökulmaa ja kirjoitat tekstin hyödyntäen teemaan liittyviä aineistoja
- sinun on **hyödynnettävä tekstissä vähintään kahta aineistoa**

tarjolla on **6-8 teemaan liittyvää aineistoa**

- asiatekstejä
- mediatekstejä
- fiktiivisiä tekstejä..

Suomi toisena kielenä-koe

- Äidinkielen ja kirjallisuuden koe voi olla oppimäärään suomi toisena kielenä ja kirjallisuus perustuva koe, jos **kokelaan oma äidinkieli ei ole suomi ja hän on opiskellut lukion oppimäärän mukaiset suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän pakolliset opinnot** (jotka ovat kokeeseen osallistumisen edellytyksenä lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalle)
- **Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe suoritetaan äidinkielen ja kirjallisuuden kirjoitustaidon kokeen koepäivänä.**

Matematiikan koe

voit lukio-opinnoistasi riippumatta valita, ilmoittaudutko pitkän vai lyhyen matematiikan kokeeseen:

pitkä
matematiikka

lyhyt
matematiikka

Katso
YTL

- molemmissa kokeissa annetaan 13 tehtävää ja saat vastata alla olevan taulukon mukaisesti **korkeintaan 10 tehtävään**
- tehtävät arvostellaan pistein 0-12 ja **maksimipistemäärä on 120 pistettä**
- hyvästä suorituksesta näkyy, miten kokelas on päätenyt vastaukseen. Ratkaisussa on oltava tarvittavat laskut tai muut perustelut ja lopputulos, ellei tehtävänannossa toisin ohjeisteta

Koetehtäviin voi kuulua erilaisia aineistoja. Tarvittaessa aineistot voidaan antaa erillisinä tiedostoina tehtävän ratkaisuun soveltuviksi arvioitujen ohjelmien tiedostomuodoilla. Jokaisen tiedoston yhteydessä voidaan kertoa, millä ohjelmalla se on tarkoitettu avattavaksi. Kokelas valitsee itse, millä koejärjestelmän ohjelmista hän käsittelee kyseistä aineistoa.

Matematiikan tehtävät

- Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on kaksi osaa: A-osa ja B-osa. B-osa jakautuu edelleen kahteen osaan, jotka merkitään tunnuksin B1 ja B2
- **A-osan palautukselle ei ole aikarajaa, mutta niihin ei voi enää palata B-osia tehtäessä**

Osa	Tehtäviä annetaan	Kokelas vastaa	Apuvälineet ja ohjeet
A	4	4	Vain osa koejärjestelmän ohjelmista käytössä
B1	5	3	Laskin, taulukkokirja, loput ohjelmat
B2	4	3	Laskin, taulukkokirja, loput ohjelmat

Kielten kokeet

Pitkä (A): englanti, espanja, ranska, saksa, venäjä

Lyhyt (B3/2): englanti, espanja, ranska, saksa, venäjä, italia, portugali, saame, latina (2 tasoa)

Pitkä tai keskipitkä (A, B1): toinen kotimainen (suomi tai ruotsi):

Kokelas voi valita tason riippumatta opintojen tasosta

Kielikokeeseen sisältyy kielitaidon osa-alueita mittaavia tehtäviä:

kuullun
ymmärtäminen
80-90 pist.

luetun
ymmärtäminen
70-90 pist.

kirjallinen
tuottaminen
99 pist.

sanaston ja
rakenteiden
ymmärtäminen
20-40 pist.

Portugalin, latinan, saamen
lyhyen oppimäärän kokeissa ei
mitata kuullun ymmärtämistä.

Katso
YTL

Kielten tehtävät

Digitaalisessa kielikokeessa ovat mahdollisia autenttista aineistoa monipuolisesti hyödyntävät tehtävätyypit:

- tekstejä, kuvia, tilastoja
- karttoja, videoita, äänitallenteita
- voit tehdä tehtävät haluamassasi järjestyksessä
- kun olet käyttänyt sallitut kuuntelukerrat, et voi enää kuunnella äänitettä
- videoita voit katsoa haluamasi määrän ja kelata niitä ja pysäyttää toiston

Katso
YTL

monivalinta-
tehtävät

monivalinta-
aukkotehtävät

avoimet
kysymykset

muut
tehtävätyypit

- voit suorittaa kaksi lyhyen kielen koetta samana päivänä ja saada kaksi tuntia lisäaikaa. Toinen voi olla paperikoe tai molemmat sähköisiä
- kokeen maksimipistemäärä on 299 pistettä

Reaaliaineiden koepäivät

Reaalikokeessa on **kaksi koepäivää** ja kummastakin aineryhmästä voit valita yhden kirjoitusaineen/tutkintokerta

Reaalin koepäivä

psykologia

filosofia

historia

fysiikka

biologia

valitse
yksi

Reaalin koepäivä

uskonto
(ev.lut./ort.)

et

yhteis-
kuntaoppi

kemia

maan-
tiede

terveys-
tieto

valitse
yksi

hajauttamalla tutkinnon kolmeen kertaan **voit suorittaa 6 reaalikoetta**

Reaaliaineen kokeet

- osallistumisoikeus on aineen pakolliset opinnot opiskelleella
- tehtävät perustuvat opetussuunnitelman pakollisiin ja valinnaisiin opintoihin
- kunkin reaaliaineen kokeessa on **oppiainerajat ylittäviä tehtäviä**
- tehtäviin voi kuulua esim. tekstejä, kuvia, tilastoja, karttoja, animaatioita videoita tai äänitallenteita

**9 tehtävää, vastausten
enimmäismäärä viisi**

- uskonto/et
- psykologia
- filosofia
- historia
- yhteiskuntaoppi
- maantiede
- terveystieto

**11 tehtävää, vastausten
enimmäismäärä 7**

- kemia
- biologia
- fysiikka

Koesuoritusta heikentävä syy

sairaus tai
vamman

lukemisen ja
kirjoittamisen
erityisvaikeus

erityisen vaikea
elämäntilanne

opetuskielen
puutteellinen
hallinta

- neuvoteltava aina etukäteen erityisopettajan kanssa
- **haetaan lautakunnalta kirjallisesti** vaadittavin lausunnoin varustettuna viimeistään silloin, kun ilmoittaudutaan tutkintoon ensimmäisen kerran tai kun tarve havaitaan
- hakemus erityisjärjestelyistä sisältää kokelaan henkilökohtaisen opintosuunnitelman, mahdolliset tukitoimet koetilanteessa tai muun selvityksen haettavista tukitoimista

Esimerkkejä erityisjärjestelyistä:

- lisäaika kokeen suorittamiseen (+2 tuntia)
- erillinen pienryhmätila tai lepäämiseen tarkoitettu tila
- oikeus suurentaa kirjasinkokoa tai käyttää suurempaa näyttöä
- näkövammaisen apuvälineillä suoritettava tai ääniaineistoltaan rajoitettu koe
- avustajan käyttö

Katso
YTL

Sairaus tai vamma

- jotta sairaus tai vamma voidaan huomioida ylioppilastutkinnon suorittamisessa, tulee kokelaan tai hänen huoltajansa hankkia lääkärin lausunto sairaudesta tai vammasta
- myös raskaudesta johtuvien tarpeiden perusteella voidaan myöntää erityisjärjestelyjä

LAUSUNNOT:

- lääkärinlausunto, josta ilmenee diagnoosi, sairauden tai vamman vaikutukset kokeiden suorittamiseen ja lääkärin erikoisala

Ylioppilastutkintolautakunta luokittelee sairauden tai vamman vaikutukset koesuoritukseen neliporaisella asteikolla:

ei vaikutusta

vaikuttaa jonkin verran

vaikuttaa merkittävästi

vaikuttaa erittäin paljon

- erityisjärjestelyn päättää lautakunta riippuen lausunnoista

HUOMIO!

Voi vaikuttaa erityisvaikeuden huomioimiseen myös arvostelussa, jos on tulossa **hylätty arvosana**

Lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus

LAUSUNNOT:

- lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeuteen perehtynyt erityisopettaja, psykologi tai puheterapeutti
- vähintään kahden eri aineryhmän opettajan lausunnot kokelaan suoriutumisesta
 - *äidinkielen ja kirjallisuuden opettajan lisäksi opettajan lausunto sen mukaan, mitä aineita koskevia erityisjärjestelyjä kokelaalle haetaan*

Ylioppilastutkintolautakunta luokittelee erityisvaikeuden vaikutukset koesuoritukseen neliportaisella asteikolla:

ei vaikutusta

vaikuttaa jonkin verran

oikeus suurentaa
kirjasinkokoa ja oikeus
suurempaan näyttöön

vaikuttaa merkittävästi

+ edellisen lisäksi voidaan
myöntää lisäaikaa

vaikuttaa erittäin paljon

+ edellisten lisäksi oikeus
erilliseen pienryhmätilaan

HUOMIO!!

Voi vaikuttaa erityisvaikeuden huomioimiseen myös arvostelussa, jos on tulossa **hylätty arvosana**

Erityisen vaikea elämäntilanne

Erityisen vaikea elämäntilanne voi johtua esimerkiksi:

- *lähiomaisen vakavasta sairastumisesta tai kuolemasta*
- *vaikeasta perhetilanteesta*
- *raskaasta oikeudellisesta prosessista*

LAUSUNNOT:

lausunnon voi antaa kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja tai lääkäri

Ylioppilastutkintolautakunta luokittelee vaikean elämäntilanteen vaikutukset koesuoritukseen neliportaisella asteikolla:

ei vaikutusta

vaikuttaa jonkin verran

vaikuttaa merkittävästi

vaikuttaa erittäin paljon

HUOMIO!

Erityisen vaikea elämäntilanne voidaan huomioida myös arvostelussa, jos on tulossa **hylätty** arvosana

Vieraskielisyys

- **voit ilman erillistä hakemusta suorittaa suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus-**oppimäärään perustuvan kokeen, jos väestörekisteriin merkitty äidinkielesi ei ole suomi, ruotsi tai saame ja olet opiskellut suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus-oppimäärän pakolliset opinnot
- painavasta syystä oikeus muillakin erillisellä hakemuksella
- hakemuksesta lautakunta voi myöntää erityisjärjestelyinä 2 tuntia lisäaikaa muissa kuin vieraan kielen kokeissa
- pistekorotusta hylättyyn arvosanaan ei voi saada

Kokeen rakenne:

kuunteleminen

lukutaito

kirjoitustaito

LAUSUNNOT erityisjärjestelyyn:

- huoltajan tai opiskelijan hakemus
- äidinkielen ja kirjallisuuden opettajan (tai suomi tai ruotsi toisena kielenä) lausunto
- reaaliaineen opettajan lausunto

Heikentävä syy arvostelussa

- sairaus tai vamma, lukihäiriö tai vaikea elämäntilanne voidaan huomioida vain, **jos kokelas on saamassa hylätyn arvosanan**
- kokelaan pistemäärää korotetaan yhden koesuoritusta heikentävän syyn perusteella **enintään approbatur-arvosanan vähimmäispistemäärään**

Pistemäärän enimmäiskorotus, jos sairaus tai vamma, erityisen vaikea elämäntilanne tai lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus vaikuttaa koesuoritukseen...

Kokeen maksimipistemäärä	...jonkin verran	...merkittävästi	..erittäin paljon
60 pistettä	1 piste	1 piste	2 pistettä
120 pistettä	1 piste	2 pistettä	3 pistettä
209 pistettä	2 pistettä	4 pistettä	6 pistettä
229 pistettä	2 pistettä	4 pistettä	6 pistettä
299 pistettä	3 pistettä	6 pistettä	8 pistettä

Äkillinen ja ennakoimaton tilanne

- jos äkillinen tai ennakoimaton tilanne vaikuttaa kokeen suorittamiseen, tulee välittömästi ottaa yhteyttä rehtoriin
- on arvioitava, onko kokelaan edun mukaista hakea ilmoittautumisen mitätöintiä vai suorittaa koe erityisjärjestelyin
 - *onko hajautuskertoja tai uusimiskertoja jäljellä*
 - *erityisjärjestelyitä: pienryhmätila, lepotila (rehtorin päätös)*
- **rehtorin päätös** kyseiselle koepäivälle
- **lautakunnan päätös** lisäajasta ja muista erityisjärjestelyistä jäljellä oleville koepäiville tai muulle ratkaisulle

LAUSUNNOT:

päätös erityisjärjestelyistä tehdään ehdollisena, jos äkillisestä ja ennakoimattomasta tilanteesta tarvitaan lääkärinlausunto tai muita selvityksiä kokeen jälkeen

Tutkintomaksut

- **Oppivelvollisille ilmainen (5 ainetta)**
- Korotuksissa ja ylimääräisissä kokeissa koekohtainen maksu 38 €
- maksu oikaisuarvostelusta 50 € /aine
- jäljennökset ja käännökset...

- lukiokoulutuksen järjestäjä perii maksut ja tilittää rahat Ylioppilastutkintolautakunnalle
- todistuksen saaminen edellyttää säädettyjen maksujen suorittamista
- jos sinulla ei ole osallistumisoikeutta tai ilmoittautuminen on hakemuksestasi mitätöity, voit pyytää koekohtaisen maksun palauttamista lautakunnalta vuoden loppuun mennessä

Tietojen luovuttaminen

- lukiolla ja lautakunnalla on oikeus antaa ylioppilaiden nimet julkaistaviksi sen jälkeen, kun tietojen oikeellisuus on varmistettu
- **jos et halua nimeäsi julkaistavaksi**, pyydä hyvissä ajoin kirjallisesti lukiota ja lautakuntaa poistamaan nimesi listasta
- Ylioppilastutkintolautakunnalla on lupa luovuttaa virkakäyttöön opiskelijavalintaa varten kokelaiden nimitiedot henkilötunnuksineen ja tiedot heidän arvosanoistaan
- koululla ei ole lupaa julkaista kokelaiden arvosanatietoja ilman heidän suostumustaan
- lukion todistustenjakotilaisuudessa ei ole lupa julkisesti ilmoittaa kokelaan arvosanatietoja, jos hän ei ole antanut siihen lupaa

Millainen on hyvä lukusuunnitelma?

- **LEPO!** Riittävä lepo ja palautuminen on opiskelun A ja O. Jos olet väsynyt, et jaksa keskittyä opiskeluun, eikä oppi edes jäisikään päähän. Muista siis riittävä ja [säännöllinen yöuni](#).
- **Tauot.** Taukojen ei tarvitse olla edes pitkiä, vaan esimerkiksi viisikin minuuttia antaa aivoille rauhan prosessoida juuri opittuja asioita. Voit käyttää esimerkiksi Pomodoro-tekniikkaa opiskelujen tauottamiseen.
- **Keskity tärkeimpiin aiheisiin.** Tämä voi olla itsestään selvää, mutta yllättävän moni tuhlaa aikaa aiheisiin, jotka a) he osaavat jo tai b) ovat merkityksettömiä yksityiskohtia kokonaisuuden kannalta.
- **Käytä oikeanlaisia opiskelutekniikoita.** Älä vain liikuta silmiäsi passiivisesti sanasta toiseen, vaan opiskele aktiivisesti. Käytä [Feynman-tekniikkaa](#) vaikeiden kokonaisuuksien hallitsemiseen ja [muistikortteja](#) käsitteiden opiskeluun. Matikassa, kemiassa ja fysiikassa on tärkeää tehdä paljon laskutehtäviä.
- **Kertaa.** Älä vain lue kappaletta yhtä kertaa, ja unohda sitä. Äläkä myöskään kertaa sitä vain kerran seuraavana päivänä, vaan kertaa esimerkiksi ensimmäisen kerran heti samana päivänä, seuraavaksi muutaman päivän päästä ja viimeisen kerran hiukan ennen kirjoituksia.

- Lukusuunnitelman tekeminen alkaa [YTL:n sivuilta](#), josta näet koepäivämäärät.
- Tämän jälkeen laske aika, jonka olet valmis/pystyt käyttämään opiskeluun. Laske käytettävissäsi oleva aika:
- **kuukausitasolla.** Onko tiedossasi esimerkiksi matkoja, jolloin et voi opiskella?
- **viikkotasolla.** Oletko yleensä lauantaisin kavereiden kanssa? Suosittelen myös jättämään viikkoon yhden lepopäivän, jolloin et opiskele sekä yhden kertauspäivän, jolloin vain kertaat aiemmin opiskeltua.
- **päivätasolla.** Muistathan, että kakkosen keväällä ja kolmosen syksyllä lukulomaa ei ole, joten päivisin olet koulussa. Ota huomioon myös harrastuksiin, ruokailuihin ja lepoon kuluva aika!

Lukujärjestys

Viikko: 5

AUDATUR.NET

klo.	MA	TI	KE	TO	PE	LA	SU
15	Bilsa 1 kpl. 5	Mantsa 1 kpl. 2	Historia 1 kpl. 5	Mantsa 1 kpl. 4	Kertaa historia	Kertaa bilsa	V
16	Ruoka- tauko	Mantsa 1 kpl. 3	Historia 1 kpl. 6	Ruoka- tauko	Ruoka- tauko	Tee bilsan tehtäviä	A
17	Bilsa 1 kpl. 6	Ruoka- tauko	Ruoka- tauko	Mantsa 1 kpl. 5	Tee hissan tehtäviä	Ruoka- tauko	P
18	salille	Kertaus	Bilsa 1 kpl. 7	Historia 1 kpl. 7	Bilsa 1 kpl. 8	Kertaa mantsa	A
19	Kertaus	Vapaa	Kertaus	salille	NETFLIX	Tee mantsan tehtäviä	A

KIITOS!

Ylöjärven
Lukio